

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Mateřská škola Libušín, okres Kladno

„Na Kopečku“

Motto:

Vylez na kopeček,
rozhlížeš se,
poznávej,
krásné vzpomínky
si zachovej

SRPEN 2025
Na Kopečku 8

Obsah

1.	Identifikační údaje	2
2.	Filosofie školy	3
3.	Charakteristika školy	3
3.1	Historie naší mateřské školy – jak tomu bylo dříve	3
3.2	Jak je u nás Na kopečku nyní	3
3.3	Charakter budovy a okolí, možnosti k využití	3
3.4	Zřizovatel MŠ a další partneři	4
4.	Podmínky vzdělávání	4
4.1	Materiální podmínky	4
4.2	Životospráva	4
4.3	Psychosomatické podmínky	5
4.4	Organizační zajištění chodu školy	6
4.5	Řízení školy	6
4.6	Personální a pedagogické podmínky	6
4.7	Spolupráce rodičů	7
5.	Organizace vzdělávání	7
5.1	Vnitřní režim školy	7
6.	Charakteristika vzdělávacího programu	8
6.1	Náš cíl	8
6.2	Zásady vzdělávací práce	8
6.3	Formy a metody práce	8
7.	Vzdělávací obsah	8
7.1	Uspořádání vzdělávacího obsahu	8
7.1.1.	Kdo jsem a kde žiji	9
7.1.2.	Barevný podzim	11
7.1.3.	Bílá zima	13
7.1.4.	Zelené jaro, Velikonoce	15
7.1.5.	Život kolem nás	17
8.	Školní program EVVO	20
9.	Doplňující programy a projekty, další aktivity	28
10.	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	30
11.	Vzdělávání dětí nadaných	30
12.	Podmínky předškolního vzdělávání	31
12.	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	32
13.	Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem	32
14.	Evaluační systém a pedagogická diagnostika	33

1. Identifikační údaje

Název organizace:	Mateřská škola Libušín, okres Kladno
IČO:	750 32 767
Adresa:	Důl Jan 143, 273 06 Libušín
Telefon:	312 672 328
Mobilní telefon:	608 968 486
Email:	ms.libusin@seznam.cz
Webové stránky:	mslibusin.cz
Zřizovatel:	Město Libušín, Hálkova 140, 273 06 Libušín, IČO 00234630
Ředitelka:	Věra Portužáková

Zpracování ŠVP:	Věra Portužáková, Dana Blažková a pedagogický kolektiv
Projednání dokumentu:	Pedagogická rada – 16.6. 2025
Platnost dokumentu:	školní rok 2025/26

2. Filosofie školy

Chceme vytvořit pro děti příjemné a pohodové prostředí, nabízet vhodné činnosti k získání kompetencí podle RVP PV, přistupovat k dětem individuálně, spolupracovat s rodinou.

3. Charakteristika školy

3.1 Historie naší mateřské školy – jak tomu bylo dříve

Historie mateřské školy v naší budově začíná v roce 1946, kdy vila ředitele dolu Mayrau, původně sloužící k bydlení, mění svůj účel a bývá využívána pro práci s dětmi. Zpočátku byla jen zařízením, kde nekvalifikované vychovatelky hlídaly děti a hrály si s nimi. Již v roce 1952 byla ve škole zřízena jídelna a začaly zde pracovat učitelky s pedagogickým vzděláním.

Tuto historii a původní účel této krásné budovy na jižním svahu Libušína nám připomínají uvnitř objektu dobové dveře, kachlová kamna v jídelně a ředitelně a kazetový strop v herně, na zahradě potom vzrostlé stromy a bývalá fontána, která dnes slouží jako pískoviště.

3.2 Jak je u nás Na kopečku nyní

V současné době je kapacita maximálního počtu dětí 115 (rozšířila se ve školním roce 2017/2018 ze 100 dětí).

Děti, které naši školu navštěvují, bydlí převážně v Libušíně. Několik dětí je z přilehlé obce Svinařov, která nemá vlastní mateřskou školu.

Děti jsou rozděleny do 5 věkově homogenních tříd s celodenním provozem:

Sluníčka	přízemí vpravo	děti 3-4 leté
Broučci	1. Patro – starší část budovy, proti schodišti	děti 3-5 leté
Štěňátka	1. Patro – vlevo - nová část (půdní vestavba)	děti 3-6 leté
Koťátka	přízemí vlevo	děti 3-6 leté
Ježečci	suterén s přístupem ze zahrady	děti 2-3 leté

Pedagogický sbor tvoří 11 učitelek

3.3 Charakter budovy a okolí, možnosti k využití

Areál MŠ se skládá z budovy a přilehlé oplocené zahrady. Budova je jednopatrová. V přízemí je školní kuchyně, sociální zařízení kuchyně, ředitelna, jídelna, 2 třídy s jídelnou a sociálním zařízením pro každou třídu, 3 šatny, kabinet se skladem a sociální zařízení pro personál. V prvním patře je šatna a 2 třídy se sociálním zařízením pro každou třídu, koutek pro učitele a sociální zařízení pro učitele. V suterénu je 1 třída se šatnou a sociálním zařízením.

3.4 Zřizovatel MŠ a další partneři

- Zřizovatelem mateřské školy je Město Libušín. Snahou zřizovatele i vedení školy je kvalitní fungování a podmínky předškolního zařízení, spolupráce je oboustranně velmi dobrá.
- Dalšími partnery mateřské školy jsou:
 - Základní škola Libušín
 - Pedagogicko-psychologická poradna Kladno
 - SPC Kladno, SPC Slunce Stochov
 - TK Admira
- Důležitými partnery jsou především rodiče, kteří mají snahu a ochotu přispět ke zpestření naší předškolní výchovy.

4. Podmínky vzdělávání

4.1 Materiální podmínky

- **Prostory** – přestože nejsme v účelové budově, jsou prostory velikostí odpovídající dle příslušného předpisu a prostorové uspořádání vyhovuje nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem dětí
- **Vybavení** – dětský nábytek, tělocvičné zařízení, hygienické zařízení a vybavení pro odpočinek je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům, odpovídajícímu počtu dětí a je bezpečné.
- **Vybavení** – hračky, pomůcky, náčiní, materiály a doplňky – odpovídá počtu dětí, jejich věku, průběžně je obnovováno a doplňováno, pedagogové jej plně využívají.
- **Bezpečnostní a hygienické normy** dle platných předpisů – jsou dodržovány ve všech vnitřních i venkovních prostorách školy

4.2 Životospráva

- **Strava** – nabízíme pestrou, plnohodnotnou a vyváženou stravu dle předpisu, dbáme na dodržování zdravé technologie přípravy, zajišťujeme pitný režim po celou dobu provozu MŠ, dodržovány jsou vhodné intervaly mezi podáváním jídla, děti nejsou nuceny do jídla.
- **Harmonogram podávání pokrmů:**

9.00 – 9.30	přesnídávka
12.00 – 12.30	oběd
15.00 – 15.30	svačina
- **Denní rytmus** – je dodržována pravidelnost, dostatečně flexibilní, umožňující přizpůsobit podmínky potřebám a aktuální situaci.
- Škola je zapojena do programu **Zdravá školní jídelna**
- **Harmonogram činností:**

6.30 - 8.30	volné spontánní zájmové aktivity
-------------	----------------------------------

8.30 - 9.00	ranní cvičení, pohybové hry
9.15 - 9.45	volné činnosti a aktivity řízené pedagogy
12.30 - 14.00	odpočinek respektující rozdílné potřeby dětí
14.00 - 15.00	volné činnosti a řízené aktivity
15.00 - 16.30	volné činnosti a řízené aktivity

Harmonogram činností jednotlivých tříd je přílohou ŠVP a může být operativně upraven na daný den dle potřeb a zájmu dětí.

- **Pobyt venku** – poskytujeme dětem každodenní a dostatečně dlouhý pobyt venku, přizpůsobujeme jej s ohledem na kvalitu ovzduší a počasí, při pobytu venku v dešti a sněhu dbáme na předcházení prochlazení.
- **Harmonogram pobytu venku:**
 - 9.45 – 11.45 každý den
 - 14.30 – 15.00 při pěkném počasí v jarním a podzim. období
 - 15.00 – 16.00 při pěkném počasí v jarním a podzim. Období
 - 6.30 - 8.30 při pěkném počasí v období teplých dnů
- **Individuální potřeby** – respektujeme potřeby jednotlivých dětí (aktivita, odpočinek, spánek)
- **Jdeme příkladem** – pedagogové poskytují dětem přirozený vzor dle zásad zdravého životního stylu

4.3 Psychosomatické podmínky

- Zajišťujeme příjemné prostředí pro děti i rodiče.
- Zprostředkováváme možnost postupné adaptace nově příchozím dětem – adaptační režim je konzultován s rodiči jednotlivě a průběžně se přizpůsobuje potřebám dítěte.
- Respektujeme potřeby dětí, reagujeme na ně a pomáháme v jejich uspokojování.
- Vyvarováváme se spěchu, který by děti neurotizoval.
- Zajišťujeme rovnocenné postavení dětí, nepřipouštíme žádné projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování.
- Uplatňujeme volnost a svobodu s mantinely potřebného řádu a dodržování pravidel soužití.
- Podporujeme třídy jako kamarádské společenství, kde se dětem dostává jasných a srozumitelných pokynů.
- Vedení pedagogem je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchací komunikací, je nepřipustná manipulace s dítětem a násilná komunikace.
- Využíváme pedagogický styl s nabídkou – nabízíme dětem aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování, vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě jejich věku a potřebám.
- Vyhýbáme se negativním slovním komentářům, podporujeme děti v samostatnosti, dostatečně oceňujeme jejich projevy a výkony.

- Budujeme vzájemnou důvěru, toleranci a ohleduplnost ve vztahu dítě – dospělý.

4.4 Organizační zajištění chodu školy

- Pružně reagujeme na individuální možnosti a potřeby dětí.
- Pravidelně zařazujeme, pohybové chvíle, řízené zdravotně-preventivní pohybové aktivity.
- Pedagogové se dětem plně věnují.
- Nově příchozím nabízíme individuální adaptační režim (viz psychosomatické podmínky).
- Snažíme se dětem vytvořit potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí.
- Uplatňujeme vyvážený poměr spontánních a řízených aktivit.
- Dětem dáváme dostatek času i prostoru pro spontánní hru, její dokončení, popřípadě pozdější dokončení.
- Podněcujeme dětskou aktivitu a experimentování.
- Vytváříme podmínky pro činnosti individuální, skupinové i frontální, děti mají možnost výběru
- Při plánování činností vycházíme z potřeb, zájmu a možností dětí.
- Zajišťujeme vhodné materiální podmínky pro naplánované činnosti. Důležité je připravené prostředí pro danou činnost.
- Stanovené maximální počty dětí ve třídě jsou 26 dětí, při pobytu dětí mimo budovu a zahradu 20 dětí na 1 pedagoga.

4.5 Řízení školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly zaměstnanců jsou vymezeny pracovními náplněmi
- Funkční informační systém - nástěnky ve třídách
webové stránky školy, FB MŠ Na Kopečku Libušín
- Komunikace: zaměstnanci, rodič – učitel
- Vedení ředitelkou – panuje vzájemná důvěra a tolerance, ostatní pracovníci jsou zapojeni do řízení, je respektován názor ostatních, motivována je spoluúčast na rozhodování při tvorbě ŠVP, pedagogický sbor pracuje jako tým.
- Plánování pedagogické práce – je funkční, důležitá je předchozí analýza a zpětná vazba.

4.6 Personální a pedagogické podmínky

- Pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci, ti kteří ji nesplňují, si ji doplňují.
- Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Škola podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Služby jsou nastaveny optimálně z hlediska péče o děti.

- Uplatňujeme profesionální jednání a chování pedagogů.

4.7 Spolupráce rodičů

Vytváříme podmínky pro oboustrannou důvěru rodič – pedagog, spolupráce je na základě partnerství.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ.

- **Třídní schůzky** – seznamování s výchovnými záměry MŠ, novými trendy ve vzdělávání, informace o zvláštностech předškolního věku, poznatky zdravotnické, hygienické, psychologické, pedagogické
- **Konzultační schůzky** - projednání hodnocení pokroků dítěte
- **Spoluúčast rodičů** na společensko- kulturních akcích pořádaných MŠ i ve spolupráci s ostatními organizacemi (Putování za pohádkou, Čarodějnice Na Kopečku, besídky a vystoupení, Zahrádka, Den dětí, Den Města Libušín)
- **Individuální** rozhovory, konzultace, poradenství
- **Odborné** metodické vedení dle zájmu rodičů
- **Nabídka** odborné literatury
- Zajištění **spolupráce s jinými odbornými pracovníky** v oblasti pedagogiky, psychologie, logopedie
- **Společná aktivity** dle zájmů a povolání rodičů (myšlivost, doprava, činnost policie, zdravotníků, pletení pomlázek....)

5. Organizace vzdělávání

5.1 Vnitřní režim školy

Denní program	- viz bod 4.2 Životaspráva
Organizační chod	- škola v běžném provozu 6.15 – 16.45 hodin
	- škola v prázdninovém provozu (mimo hlavní prázdniny) – omezený provoz dle zájmu rodičů
	- škola v době letních prázdnin dle přihlášení dětí 3 týdny

6. Charakteristika vzdělávacího programu

6.1 Náš cíl

Povzbuzovat děti v dalším rozvoji poznání a učení, rozvíjet zdravé životní návyky a postoje, vytvářet soulad rodinné a školní výchovy, vytvořit ve škole rodinné prostředí, podporovat duševní pohodu a psychickou zdatnost, rozvíjet tvořivost a estetické vnímání.

6.2 Zásady vzdělávací práce

Nabízet vzdělávací aktivity, ale nenutit, uplatňovat individuální respektující přístup.

6.3 Formy a metody práce

Vzdělávání se přizpůsobuje individuálním potřebám a možnostem dětí, uplatňujeme prožitkové učení, podporujeme dětskou zvědavost, využíváme spontánní sociální učení nápodobou, nabízíme didakticky zacílené činnosti v menších skupinkách, podporujeme zájem a chuť poznávat, která je dětem vlastní, uplatňujeme integrovaný přístup.

7. Vzdělávací obsah

7.1 Uspořádání vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah je zpracován v pěti rámcových tématech, kde jsou nastíněny cíle, části a záměry daného tématu, charakteristika vzdělávací nabídky a očekávané kompetence, rozpracování těchto témat je provedeno v jednotlivých třídních vzdělávacích programech.

- Kdo jsem a kde žiji
- Barevný podzim
- Bílá zima
- Zelené jaro
- Život kolem nás

Vzdělávací nabídku v jednotlivých integrovaných blocích volí pedagog tak, aby zasahovala všechny vzdělávací oblasti RVP.

Uvedená podtémata jednotlivých rámcových témat podtržená jsou povinná pro všechny třídy, nepodtržená jsou volitelná.

Volitelná podtémata pedagog vybírá s ohledem na věk a možnosti dětí.

7.1.1. Kdo jsem a kde žiji

- **Charakteristika:** hlavním cílem je seznámení se s prostředím školy, třídy, adaptace na nové prostředí, kamarády, rozvoj základních společenských návyků, seznámení se společnými pravidly, rozvoj pozitivních citů k sobě i ostatním
- **Podtémata:**
 - Vítejte v naší školičce
 - Budeme si povídat, budeme si hrát
 - Já a moji kamarádi
 - Všechno má své místo
 - Můj Domov
- **Dílčí vzdělávací cíle:**
 - Uvědomování si sebe sama, poznávání kamarádů
 - Rozvoj řečových schopností a dovedností. Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logickému poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
 - Seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému, posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
 - Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí. Rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
 - Seznamování s prostředím a místem, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu. Rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- **Vzdělávací nabídka:**
 - 1 jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
 - Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
 - Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (horzících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
 - 2 spontánní hra
 - Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru apohodu prostředí
 - Smyslové a psychomotorické hry
 - Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
 - Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- Námětové hry a činnosti
- Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- Hry na téma rodiny, přátelství apod.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- Výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěte přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- Aktivita podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Aktivita podporující sbližování dětí
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- Aktivita vhodná pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- Aktivita zaměřená k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětskými srozumitelnými reáliemi o naší republice

• **Očekávané výstupy:**

- Vést k zdravým životním návykům a postojům, učit se sebeobslužným dovednostem
- Duševní pohoda, rozvoj řeči a jazyka, rozvoj poznávání a učení
- Utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému
- Uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními
- Založit u dítěte základní povědomí o okolním světě a jeho okolí

7.1.2. Barevný podzim

- **Charakteristika:** podzimní blok je věnován osvojování si poznatků a činností týkajících se tohoto ročního období, rozvíjení interaktivních a komunikačních dovedností, vytváření základů estetického vztahu k přírodě, kultuře a k okolí.

- **Podtémata:**

Dary přírody

Foukej, foukej větříčku

Podzim čaruje

U domečku na dvorečku

Život na poli i v lese

Vlaštovičko leť

Z pohádky do pohádky

- **Dílčí vzdělávací cíle:**

- Poznávání pravidel společenského soužití, vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamovat se a vytvářet pozitivní vztah k prostředí, ve kterém dítě žije
- Získání relativní citové samostatnosti
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě i ostatním v MŠ
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Rozvoj komunikativních dovedností
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s přírodou

Vzdělávací nabídka:

- **Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.**
- **Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)**
- **Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (horzících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí**

- **Spontánní hra**
- **Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru apohodu prostředí**
- **Smyslové a psychomotorické hry**
- **Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků**
- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, vuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- Činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- Aktivity přibližující dítěte pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

• **Očekávané výstupy:**

- Vyjadřovat se pomocí hudebních činností a používat jednoduché instrumentální nástroje
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou, ovládat správně dech
- Vyvodit samostatně závěry ze změny počasí a v přírodě, vnímat její rozmanitost
- Orientovat se v čase a v časových souvislostech, vědět, že roční období se střídají a proč
- Umět se orientovat v denním rozvrhu, přiřadit činnost k časovému období
- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické kulturní a zdravotně preventivní návyky
- Navazovat kontakty s dospělými, překonat stud
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a být aktivní i bez jejich podpory
- Znat své jméno i jména svých kamarádů
- Adaptovat se na nové prostředí a umět se v něm orientovat
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, vyjednávat s dětmi i dospělými
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují
- Záměrně se soustředit na činnost, vyvinout volní úsilí
- Spolupracovat s ostatními, chovat se s ohledem na druhé
- Objevovat význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka

7.1.3. Bílá zima

❖ **Charakteristika:** tento zimní blok je věnován Adventu, pozorování zimní přírody, posilování mezilidských vztahů a vytváření morálních hodnot, odpočívání všeho živého, seznamuje s lidovými tradicemi

❖ **Podtémata:**

Adventní čas

Zima je studená, zima je bílá

Masopustní radovánky

Dílčí vzdělávací cíle:

- Uvědomění si vlastního těla, osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Rozvoj a užívání všech smyslů, vytváření zdravých živostech návyků a postojů, základů zdravého životního stylu
- Rozvoj řečových schopností a dovedností receptivních i produktivních. Rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie. Získávání relativní citové samostatnosti, rozvoj schopnosti sebeovládání

- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Vnímat a přijímat základní hodnoty ve společenství lidí uznávané. Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopností projevat se autenticky, prosocionálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách, poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- **Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.**
- **Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)**
- **Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (horzících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí**
- **Spontánní hra**
- **Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru apohodu prostředí**
- **Smyslové a psychomotorické hry**
- **Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků**
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- Činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- Dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy:

Zlepšovat tělesnou zdatnost, pohybovou a zdravotní kulturu

Podporovat psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj intelektu

Posilovat komunikaci a obohacovat vztahy mezi dětmi

Pomoci dítěte osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje

Vliv člověka na živostí prostředí

7.1.4. Zelené jaro, Velikonocce

Charakteristika: jarní blok, který seznamuje děti s probouzející se přírodou, zprostředkovává lidové tradice, ukazuje jak vše roste a je v pohybu.

Podtémata:

Jaro přichází

Z trávy ven

Život začíná

Hody hody - malovaná vajíčka

Přijede k nám pout'

Slet čarodějnic

Maminka má svátek

Život v trávě (hmyz)

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, mluvní projev, vyjadřování)
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- Posilování přirozených poznávacích citů
- Rozvoj tvořivého myšlení
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující získané prožitky vyjádřit
- Prohlubování prosociálních postojů – vzájemná tolerance, respekt, přizpůsobivost
- Vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí
- Osvojování si jednoduchých poznatků o životě některých druhů hmyzu, jeho vývoji a významu v přírodě

Vzdělávací nabídka:

- **Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.**
- **Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)**
- **Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (horzících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí**
- **Spontánní hra**
- **Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru apohodu prostředí**
- **Smyslové a psychomotorické hry**
- **Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků**
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- Samostatný slovní projev na určité téma
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- Společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod., podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu

- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- Formulovat otázky, odpovídat
- Osvojení si základních poznatků o živé přírodě – rostlin, ptáků, domácích a hospodářských zvířat
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatovat a vybavit
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a prakticky je využívat (porovnávat, třídit podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu do šesti, poznat: více, méně, první, poslední apod.)
- Chápat prostorové pojmy, orientovat se v prostoru
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě
- Pečovat o okolní životní prostředí (starat se o květiny, chránit přírodu i živé tvory, umět rozeznat, co přírodu poškozují)

7.1.5. Život kolem nás

Charakteristika: tento blok seznamuje děti se vším kolem nich, zprostředkovává základními poznatky o světě, životě, přírodě a jejích proměnách, s čím se mohou setkat, jak mohou pomoci, kde číhá nebezpečí.

Podtémata:

Co ze mě dělá člověka

Jede, jede po silnici

Putování vesmírem

Výprava do světa zvířat

Až já budu veliký

Naše překrásná země

Poznáváme svět

Výprava do minulosti (historie Libušína, kostelík sv. Jiří, hornictví)

Co se může stát (bezpečnost)

Dílčí vzdělávací cíle:

- Upevňování vztahu k rodnému městu, poznávání jeho okolí
- Rozvíjet schopností vyjadřovat a sdělovat své prožitky
- Utvářet si povědomí o existenci jiných ras a kultur
- Osvojování si poznatků o bezpečném chování ve volné přírodě, u vody, v lese, v dopravním provozu

- Osvojování si poznatků a dovedností, které předcházejí správnému čtení, psaní

Vzdělávací nabídka:

- **Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.**
- **Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)**
- **Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (horzících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí**
- **Spontánní hra**
- **Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí**
- **Smyslové a psychomotorické hry**
- **Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků**
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- Cvičení organizačních dovedností
- Činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- Poslech stejných či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- Prohlížení a „čtení“ knížek
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- Cvičení k projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny, vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve

světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- Aktivity přibližující dítěte svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktické manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- Ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

Očekávané výstupy:

- Správná výslovnost, ovládání dechu, tempa a intonace řeči
- Reprodukovat krátké texty, básničky, pohádky, naučit se písničky
- Naslouchat druhým, sledovat řečníka, nechat druhého dokončit myšlenku
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

8. Školní program EVVO

Školní program EVVO vychází z předchozích analýz podmínek pro EVVO naší mateřské školy.

Při volbě dlouhodobých cílů jsme se opírali o náš Školní vzdělávací program, výstupy z analýzy SWOT a využili jsme dokumenty Cíle a indikátory pro EVVO a Metodický pokyn MŠMT k zajištění EVVO.

Obecným cílem EVVO v České republice je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpríznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Viz. Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v České republice, Ministerstvo životního prostředí, 2011.

Vizí naší mateřské školy pro oblast EVVO je motto:

„Vyjdi na kopeček, rozhlížeš se, přírodu a okolí zkoumej, poznávej a prožívej.“

Cílem práce je zpracovat školní program EVVO tak, aby umožnil prohlubovat znalosti a dovednosti ve vztahu k životnímu prostředí. Tímto programem chceme vést žáky k pozitivnímu vztahu k okolí, pochopení vztahu člověka k přírodě a uvědomění si důležitosti přírody, které jsme součástí.

Školní program EVVO stanovuje dlouhodobé výchovně vzdělávací cíle EVVO a pro jejich podporu také dlouhodobé organizačně rozvojové cíle. Dlouhodobé cíle jsou dále rozpracovány do dalších kategorií, na jejichž základě budou vznikat akční plány EVVO pro jednotlivé školní roky.

1 Dlouhodobé výchovně vzdělávací cíle

Oblast kompetencí: Vztah k přírodě

1.1 Posilování vztahu k živé i neživé přírodě

1.1.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Upevňování vztahu k přírodě a zájmu o ní

Očekávané výstupy k 1.1.1

- Dítě má rádo pobyt venku za každého počasí
- Dítě se chová ohleduplně v přírodě
- Dítě se zajímá o změny v přírodě v návaznosti na roční období
- Dítě si umí venku svobodně a spontánně hrát
- Dítě se vědomě zajímá o děje v přírodě, ptá se, zkoumá, bádá
- Dítě projevuje pokoru a úctu k životu ve všech jeho formách

Prostředky k 1.1.1

- Spontánní hra venku v jakémkoliv počasí
- Vycházky do okolí školy spojené s volným pohybem
- Pedagogové jdou svým chováním dětem příkladem
- Pozorování proměn přírody během roku
- Pozorování rostlin a živočichů
- Bádání v přírodě pomocí různých pomůcek – lupy, dalekohledy
- Vyhledávání informací v encyklopediích nebo jejich prohlížení

Metody hodnocení k 1.1.1

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení

- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace

1.1.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Rozvíjení vnímání přírody všemi smysly

Očekávané výstupy k 1.1.2

- Dítě vědomě využívá všech smyslů k pozorování a procitňování přírody
- Dítě se neštítí poznávat živou i neživou přírodu hmatem
- Dítě umí naslouchat přírodě, rozeznávat zvuky, které příroda vytváří
- Dítě záměrně pozoruje, všímá si změn v přírodě
- Dítě ochutnává vypěstované plodiny, seznamuje se s jejich chutí, vůní
- Dítě vnímá různé vůně a pachy přírody
- Dítě tvoří z přírodních materiálů za pomoci své fantazie
- Dítě využívá přírodních materiálů k hudební produkci
- Dítě rozezná hmatem různé materiály (např.: dřevo, tráva, hlína, písek, štěrk, popel, kůra, kámen..)

Prostředky k 1.1.2

- Hry izolující jednotlivé smysly
- Relaxační chvíle, polední odpočinek v zahradě – poslech zvuků v okolní krajině
- Hry s přírodninami, blátivou kuchyňkou, vodními prvky
- Sledování a povídání si o rozmanitosti přírody, o jejích proměnách
- Porovnávání vůní, zvuků v rozličných ekosystémech – louka, les, jezírko, pole
- Pěstování květin a bylinek – vnímání jejich barvy, vůně
- Pěstování zeleniny, ovocných stromů a keřů – ochutnávky
- Využití metodiky Cornella ve výuce
- Hudební doprovod, rytmizace na různé přírodniny – klacíky, kaštany, šišky
- Tvoření z přírodnin – velké stavby i malé výtvořky
- Chůze po smyslovém chodníku

Metody hodnocení k 1.1.2

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace

1.1.3 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Prohlubování citlivého vztahu k živočichům

Očekávané výstupy k 1.1.3

- Dítě se zapojuje do péče o zvířata chovaná ve školce i žijící v zahradě
- Dítě si uvědomuje, že zvíře chované v zajetí je závislé na naší péči
- Dítě se zájmem pozoruje zvířata a povídá si o nich
- Dítě vnímá, jak se zvíře v průběhu života mění, zajímá se o jeho vývojová stadia
- Dítě rádo pozoruje hmyz a drobné živočichy pod kameny, dřevem a v trávě
- Dítě pozná a pojmenuje některé živočichy žijících v půdě, v trávě nebo na zahradě (např. žížala, mnohonožka, stonožka, stínka, svinka, pavouk, mravenci, slunéčko sedmítečné, slimák, hlemýžď, včela, čmelák, motýl, krtek, ježek ..)

- Dítě ztvárňuje a napodobuje různé živočichy – jejich pohyb, zvuk, chování
- Dítě výtvarně zpracovává živočichy a jejich vývojová stádía– kreslí, modeluje
- Dítě respektuje právo na život každého živého tvora, chová se k nim ohleduplně a citlivě

Prostředky k 1.1.3.

- Krmení a další péče o zvířata chovaná ve školce
- Pozorování domácích zvířat na sousední zahradě (od vajíčka do dospělosti)
- Vyhledávání informací v encyklopediích
- Pozorování hmyzu v zahradě (motýlí záhon, louka) i ve volné přírodě
- Pozorování drobných živočichů vyskytujících se v zahradě (v kompostu, pod kameny) i ve volné přírodě s využitím lupy
- Pozorování ptactva na školní zahradě i ve volné přírodě
- Budování hmyzích domečků, motýlích pítek, dokrmování ptactva v zimě
- Četba příběhů z živočišné říše
- Makety a puzzle vývojových stádií hmyzu
- Modelování různých živočichů
- Dramatizace, výtvarné a hudební činnosti spojené se zvířaty
- Návštěva záchranné stanice AVES
- Návštěva farmy – Tvrz Libušín
- Výukové programy Ornita

Metody hodnocení k 1.1.3

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Vyhodnocení výtvarné činnosti
- Rozbor práce s literaturou

1.1.4 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Seznámení se základními přírodními ději v zahradě, s péčí o ní

Očekávané výstupy k 1.1.4

- Dítě se spontánně zapojuje do péče o zahradu
- Dítě vnímá a umí popsat, jak se zahrada během roku mění
- Dítě umí pracovat se zahradním nářadím, je opatrné a ohleduplné
- Dítě se podílí na zakládání záhonů, sběru semínek, pěstování a sklizni
- Dítě vnímá, jak se zahrada mění, po estetické i užitné stránce, díky našemu vlivu
- Dítě ví, že ne všechny plodiny jsou jedlé
- Dítě si váží darů přírody, které nám poskytuje
- Dítě si hraje v zahradě tak, aby jí neubližovalo
- Dítě pozná některé druhy stromů v zahradě–ovocných, léčivých, jehličnatých i listnatých (jabloň, hrušeň, třešeň, meruňka, smrk, modřín, lípa, dub ..)
- Dítě pozná některé druhy jarních cibulovin a lučních květin (sněženka, bledule, narcis, tulipán, hyacint, petrklíč, vlčí mák, kopretina..)
- Dítě pozná některé druhy bylinek (máta, meduňka, šalvěj, petržel, pažitka,..)

Prostředky k 1.1.4

- Pedagogové jdou příkladem v péči o zahradu

- Pozorování růstu rostliny – sběr semínek, klíčení, růst rostliny, tvorby květů
- Osetí louky a okrasných záhonů
- Příprava zeleninových záhonků - od prosetí kompostu, sázení semínek, vytrhávání plevelů, zalévání, až po sklizeň
- Péče o bylinkový záhon, sušení bylinek, ochutnávka čaje
- Hrabání listů
- Stříhání uvadlých květů a trav
- Sušení bylinek a květů z léčivých stromů
- Určování květů podle klíče, prohlížení encyklopedií
- Pozorování částí rostlin pod lupou a mikroskopem
- Pracovní listy
- Badatelská činnost v zahradě
- Ochutnávky vypěstované zeleniny a ovoce, poznávání čichem, hmatem, chutí
- Výtvarné činnosti
- Tvorba zahradního herbáře

Metody hodnocení k 1.1.4

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Vyhodnocení výtvarné činnosti
- Rozbor práce s literaturou
- Vyhodnocení správnosti při používání klíčů k určování rostlin
- Vyhodnocení pracovních listů
- Rozbor pokusných aktivit

1.1.5 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Podpora adaptace, schopnosti a potřeby aktivního kontaktu s přírodou

Očekávané výstupy k 1.1.5

- Dítě se umí pohybovat v přírodě, překonávat překážky
- Dítě objevuje a překonává vlastní hranice
- Dítě má radost z vlastních pokroků
- Dítě umí přizpůsobit své oblečení ročnímu období
- Dítě v přírodě zažívá radost, bezpečí, dobrodružství a klid

Prostředky k 1.1.5

- Volná hra v přírodě
- Lezení na stromy, přelézání padlých kmenů, skákání přes potok
- Procházky v různě členitém terénu
- Pohybové hry venku
- Průzkumná výprava do „neprobádaných míst“
- Pobyty venku v jakémkoliv počasí
- Vycházky spojené s odpočinkem a svačinou

Metody hodnocení k 1.1.5

- Pozorování dětí při pobytu venku
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení

- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace

Oblast kompetencí: Vztah k místu

1.2 Seznámení s místem, kde žiji a posilování pozitivního vztahu k němu

1.2.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Upevňování vztahu k místu, kde žiji, poznání jeho jedinečnosti, historie

Očekávané výstupy k 1.2.1

- Dítě má elementární poznatky o okolním prostředí
- Dítě se zajímá o historii a pověsti týkající se místa, kde žije
- Dítě si všímá změn a dění v nejbližším okolí
- Dítě si všímá rozličnosti ekosystémů ve svém okolí
- Dítě se orientuje v místě, kde žije
- Dítě zná a prožívá místní tradice a zapojuje se do kulturního dění

Prostředky k 1.2.1

- Procházky po okolí školky
- Půldenní vycházky do vzdálenějšího okolí školky
- Hledání cesty ke svému domu
- Tvoření map
- Návraty na místa, která si děti vybraly k volné hře
- Vyprávění příběhů spojených s historií města
- Dramatické, hudební a výtvarné zpracování příběhů s historií města
- Poznávání míst podle historických fotografií
- Podílení se na kulturních akcích města
- Dodržování místních tradic a zvyklostí
- Spolupráce se základní školou, s domovem pro seniory
- Prohlížení kroniky školky
- Návštěva hornického dolu Mayrau, seznámení s historií hornictví v Libušíně

Metody hodnocení k 1.2.1

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Vyhodnocení výtvarné činnosti
- Rozbor práce s literaturou
- Vyhodnocení vytvořené mapy

1.2.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Upevňování kladného vztahu k nejbližšímu okolí školky (Janovka, Záviň, Svinařovský les) a utváření pocitu zodpovědnosti k těmto místům

Očekávané výstupy k 1.2.2

- Dítě se bezpečně orientuje v okolí školky a vnímá rozličnosti krajiny
- Dítě má osvojená pravidla chování a bezpečnosti v lese, na louce i v obci

- Dítě si všímá změn v okolní krajině v návaznosti na roční období a dovede je popsat
- Dítě pozoruje ze Závině celý Libušín a umí pojmenovat významná místa, najít svůj dům
- Dítě pozoruje změny v krajině v souvislosti s lidskou činností
- Dítě umí popsat, co je pro krajinu podle něho prospěšné a co škodlivé
- Dítě se zájmem pozoruje rostliny a živočichy v okolním prostředí
- Dítě zpracovává okolní krajinu a život v ní výtvarně a dramaticky
- Dítě vnímá, že okolní krajina mu poskytuje zdroj potravy, vyžití, estetiky, radosti
- Dítě ví, že ne všechny plody v okolní krajině jsou jedlé
- Dítě se chová šetrně a ohleduplně k okolnímu prostředí
- Dítě má citový vztah k místu, má ho spojeno s hrou, radostí, objevováním

Prostředky k 1.2.2

- Vycházky s bezpečnou mírou volnosti
- Volná hra na louce a v lese
- Tvoření „svého místa“, návraty na toto místo
- Vytváření staveb z přírodnin
- Poznávání rostlin, stromů a keřů v okolí pomocí klíčů a encyklopedií
- Pozorování Libušína ze Závině, rozhovory o tom, co kde vidíme
- Vytvoření herbáře lučních květů, listnatých a jehličnatých stromů z lesa
- Hledání pobytových stop zvířat a vytvoření knihy těchto stop
- Všimání si věcí, které do přírody nepatří, povídání o tom, proč sem nepatří
- Výtvarná činnost v přírodě, volné zpracování toho, co vidím, slyším

Vyhodnocení 1.2.2

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Vyhodnocení výtvarné činnosti
- Rozbor práce s literaturou
- Vyhodnocení herbáře a knihy pobytových stop

1.2.3 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Upevňování kladného vztahu k širšímu okolí – Libušínskému jezírku

Očekávané výstupy k 1.2.3

- Dítě se chová zodpovědně a bezpečně v blízkosti vodní plochy
- Dítě poznává rozličnosti jiného ekosystému
- Dítě pozoruje ryby a další živočichy žijící v jezírku a potoku
- Dítě sleduje proměny v závislosti na střídání ročních období
- Dítě objevuje hry s vodou a přírodninami v potoce

Prostředky k 1.2.3

- Pozorování vodních živočichů žijících v jezírku a v potoce
- Bližší pozorování pomocí kádinek, sítěk, lup, podvodních kukátek
- Práce s klíči k určování obojživelníků, ryb, vodních živočichů a rostlin
- Prohlížení encyklopedií
- Pozorování rostlin rostoucích na hladině nebo v blízkosti vodní plochy
- Pozorování proudu potoka, pouštění přírodnin

- Poslouchání zvuků, které se vyskytují u vody
- Četba příběhů s tematikou vody
- Pracovní listy s danou tematikou
- Výtvarné, hudební a dramatické ztvárnění vodní tematiky

Vyhodnocení k 1.2.3

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Vyhodnocení výtvarné činnosti
- Rozbor práce s literaturou
- Vyhodnocení správnosti při používání klíčů k určování rostlin
- Vyhodnocení pracovních listů

Oblast kompetencí: Ekologické děje a zákonitosti

1.3 Vytváření povědomí o vývoji a změnách v přírodě, o jejich zákonitostech a o našem vlivu na okolní krajinu

1.3.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Uvědomění si změn v přírodě spojených se střídáním čtyř ročních období

Očekávané výstupy k 1.3.1

- Dítě vnímá změny v přírodě a okolní krajině během střídání ročních dob
- Dítě vnímá proměny zahrady a jak se mění činnosti v ní spojené se střídáním ročních dob
- Dítě vysvětlí úměrně svému věku základní proměny v přírodě během střídání ročních dob
- Dítě vysvětlí úměrně svému věku, jak se mění počasí v průběhu roku
- Dítě úměrně svému věku popíše, jak se mění skupenství vody se změnami teplot
- Dítě vysvětlí úměrně svému věku, jak souvisí pěstování plodin se střídáním ročních období
- Dítě vnímá, že vše má svůj řád, vše se v průběhu roku mění a vyvíjí
- Dítě popíše život volně žijících zvířat během roku
- Dítě vysvětlí, proč někteří ptáci odlétají do teplých krajů
- Dítě popíše život rostliny
- Dítě popíše proměnu stromu v průběhu roku

Prostředky k 1.3.1

- Pozorování změn v přírodě, na školní zahradě a v okolí MŠ
- Pozorování života rostliny (od sběru semen, přes klíčení, růst, až po sběr semen) a zaznamenávání jejích proměn
- Pozorování změn konkrétního stromu v zahradě, pořizování záznamu o těchto změnách
- Pozorování živočichů v zahradě
- Badatelsky orientovaná výuka, plynulé učení a E-U-R
- Práce s pracovními listy
- Výtvarná činnost, dramatická činnost
- Pozorování a hry s vodními prvky v zahradě během roku, pokusy s vodou
- Práce s kalendářem, tvorba vlastního kalendáře

- Sledování počasí, měření a zaznamenávání teplot
- Péče o zahradu, pěstování rostlin, ovoce a zeleniny
- Návštěva NESV Čabárna a jejich výukových programů
- Návštěva farmy a sousední zahrady v období rození mláďat

Vyhodnocení 1.3.1

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Rozbor práce s literaturou
- Vyhodnocení pracovních listů
- Vyhodnocení záznamových archů
- Rozbor pokusných aktivit

1.3.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Seznámení se základními zákonitostmi přírody

Očekávané výstupy k 1.3.2

- Dítě rozlišuje živou a neživou přírodu
- Dítě ví, že všechny živé organismy jsou vzájemně propojené a na sobě závislé, umí uvést jednoduché příklady
- Dítě zná důležitost mikroorganismů a na příkladu kompostování ji umí popsat
- Dítě úměrně svému věku popíše koloběh vody v přírodě
- Dítě zná základní podmínky důležité pro život člověka, rostlin, zvířat
- Dítě se učí uvažovat v souvislostech a vnímá důležitost přírody pro lidský život
- Dítě si uvědomuje, že se příroda v čase vyvíjí a mění

Prostředky k 1.3.2

- Pozorování rozmanitostí různých ekosystémů
- Prohlížení encyklopedií a povídání si o zjištěném
- Pozorování vztahů v přírodě
- Pokusy s vodou
- Badatelsky orientovaná výuka - zkoumání živé i neživé přírody
- Pozorování vývoje, růstu a rozkladných procesů rostlin, stromů
- Kompostování a zkoumání života v kompostu za pomoci lup, mikroskopů
- Návštěva včelaře
- Dramatizace, výtvarné a hudební zpracování přírodních živlů
- Návštěva vzdělávacího centra Čabárna

Vyhodnocení k 1.3.2

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení výtvarných prací
- Vyhodnocení fotodokumentace
- Rozbor práce s literaturou

1.3.3 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Uvědomění si vlastního vlivu na okolní krajinu

Očekávané výstupy k 1.3.3

- Dítě vnímá zásahy člověka v okolní krajině
- Dítě na jednoduchém příkladu popíše, který vliv člověka přírodě škodí či prospívá
- Dítě si je vědomo vynaloženého úsilí při pěstování plodin a vědomě neplýtvá potravinami
- Dítě se zapojuje do třídění odpadu (papír, plast, bioodpad, hliník) a ví, že se dá dále využít
- Dítě dokáže na příkladu popsat, jak může samo zmírnit vznik produkce odpadu, ví, které věci se mohou opětovně použít, opravit
- Dítě vědomě šetří vodou, v zahradě využívá vodu dešťovou
- Dítě ví, že život člověka a jeho chování ovlivňuje krajinu
- Dítě si uvědomuje, že i ono samo svým chováním a jednáním může ovlivnit vzhled zahrady a okolní krajiny
- Dítě se chová s pokorou, úctou a ohleduplností k životu ve všech jeho formách

Prostředky k 1.3.3

- Procházky a hry v blízkém i vzdálenějším okolí MŠ, všímání a polemizování o tom, co zde vzniklo zásahem člověka
- Péče o zahradu a plodiny na ní, využívání dešťové vody při zalévání
- Třídění odpadu ve třídách MŠ
- Výroba papíru z vytříděného papíru ve třídě
- Vynášení vytříděného odpadu do kontejneru, sběrného dvora
- Využívání rostlinných zbytků ke krmení zvířat
- Ochutnávky jídel, nandávání menšího množství jídla a následné přidávání
- Společné třídění hraček a nářadí, jejich opravy nebo předání k opravě
- Prohlížení encyklopedií
- Návštěva čistírny odpadních vod
- Výukové programy v ekologickém centru Čabárna

Vyhodnocení k 1.3.3

- Pozorování dětí při činnosti a jeho vyhodnocení
- Rozhovor s dětmi a jeho vyhodnocení
- Komunitní kruhy
- Vyhodnocení fotodokumentace

9. Doplnující programy a projekty, další aktivity

- **Projektové dny:** Čarodějnický den, Dopravní den, Karnevalový den, Záchranářský den
- Projekt **Nechci kazy školka** (všechny třídy)
- Projekt **Beruška** (program pro děti, které ještě do mš nechodí)
- **Zdravé očko** – včasná diagnostika případných očních vad (spolupráce s Oční školkou Kladno, Prima vizus)

- **Terapie se zvířátky** – relaxační aktivity se zvířaty (ve spolupráci s Canisterapie Kladno a rodiči)
- **Logopedická prevence** (třídy Broučci, Štěňátka, Koťátka)
- **Předplavecký kurz** Plavecká škola TJ Tuchlovice

Aktivity s rodiči

- Putování za pohádkou (akce motivovaná pohádkami)
- Lampionový průvod
- Vánoční besídky
- Čarodějnice na Kopečku (setkání s dětmi a rodiči u ohně)
- Zahrádka (vystoupení na zakončení školního roku)
- Slavnostní vyřazování předškoláčků
- Indiánské nocování ve školce (přespání dětí v MŠ s indiánským programem)
- Ukázky a besedy ve spolupráci s rodiči

Tematické vzdělávací programy

- Naučný program EVVO – Středisko NSEV Čabárna
- Naučný program k historii hornictví– Skanzen Mayrau
- Naučný program k historii a ochraně přírody – Hradiště Libušín – ČSOP

Tematické výlety

- Adventní výlet – výlet motivovaný adventním obdobím
- Výlet za zvířátky – ZOO Praha, Zoopark Zájezd

Kulturní a vzdělávací aktivity

- Návštěva Divadlo Lampion
- Divadlo v MŠ (divadlo Koloběžka, Divadlo z pytlíčku)
- Vzdělávací pořady Ornita
- Mobilní planetárium
- Africké bubny Emongo

Veřejná vystoupení

- Rozsvícení vánočního stromu v Libušíně
- Vítání občanů Města Libušín
- Kulturní akce v Domě pro seniory

Akce ve spolupráci se ZŠ

- Návštěva ZŠ
- Putování za pohádkou

- Dopravní den se složkami IZS
- Cirkus Happy Kids

10. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytování podpůrných opatření .

Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SPC)

- Zajišťujeme věcné a materiální podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nastavené na konkrétní děti s použitím stanovených nebo doporučených podpůrných opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Organizace vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SPC)

- Cíle vzdělávání v naší MŠ jsou pro všechny děti společné
- U dětí se SVP naplňování těchto cílů přizpůsobujeme jejich potřebám a možnostem
- Snažíme se vytvořit optimální podmínky k učení i ke komunikaci s ostatními.
- Vedeme děti k dosažení co největší samostatnosti
- Při vzdělávání dítěte se SVP učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření
- Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovujeme v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb.
- Podpůrná opatření prvního stupně stanovujeme na základě rozhodnutí pedagogické rady, od druhého stupně jsou podpůrná opatření stanovována SPC po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.
- Snažíme se uplatňovat princip diferenciaci a individualizace při plánování činností.
- Spolupracujeme se zákonným zástupcem dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby také s odborníky mimo oblast školství.
- Přizpůsobujeme počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.

11. Vzdělávání dětí nadaných

Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- Zajišťujeme věcné a materiální podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami nastavené na konkrétní děti s použitím stanovených nebo doporučených podpůrných opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Organizace vzdělávání dětí nadaných

- Zajišťujeme realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.
- Vyhledáváme děti nadané
- Vytváříme pro tyto děti plán pedagogické podpory
- Pokud se u dítěte projevují známky nadání, doporučujeme zákonným zástupcům návštěvu SPC
- Na základě doporučení SPC vytváříme plán pedagogické podpory mimořádně nadaného dítěte

12. Podmínky předškolního vzdělávání

Podmínky vzdělávání dětí s povinnou předškolní docházkou

- Přijímání dětí s povinnou předškolní docházkou se organizuje v souladu s právními předpisy v termínu – 15.března – 15. dubna příslušného roku
- Děti s povinnou předškolní docházkou jsou přednostně přijímány
- Děti s povinnou předškolní docházkou nemusí při zápisu doložit potvrzení o řádném očkování
- Škola zajišťuje prostorové a materiální pro optimální zajištění povinného předškolního vzdělávání

Organizace vzdělávání dětí s povinnou předškolní docházkou

- Denní program – povinné vzdělávání je organizováno od 8.00 do 12.00 hodin
- Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání – zápis je povinný pro děti, které dovrší v následujícím školním roce
- Prázdninový provoz – během prázdninového provozu nemají děti s povinnou předškolní docházkou povinnost se vzdělávání účastnit
- Omlouvání nepřítomnosti dítěte – stanovuje školní řád, rodiče jsou povinni dodržovat podmínky omlouvání

Podmínky individuálního vzdělávání

- Zákonní zástupci podají žádost o individuální vzdělávání ředitelce školy
- Ředitelka MŠ povolí individuální vzdělávání dítěte
- Ředitelka MŠ doporučí oblasti, ve kterých budou zákonní zástupci dítěte vzdělávat
- Zákonní zástupci se s dítětem dostaví v řádném termínu k přezkoušení (listopad – prosinec)
- Může být stanoven náhradní termín (leden)
- Termín přezkoušení bude zveřejněn na webových stránkách v dostatečném předstihu, rodiče budou na termín písemně upozorněni

- Řádný termín druhého přezkoušení dítěte s individuálním vzděláváním proběhne v měsíci dubnu, náhradní termín bude v měsíci květnu
- Pokud se rodiče s dítětem nedostaví k přezkoušení, nebo zkoušející shledá nedostatky ve vzdělávání, má ředitelka školy povinnost dítěti individuální vzdělávání zrušit

13. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínky vzdělávání dětí mladších tří let

- Naše MŠ umožňuje vzdělávání dětí mladších tří let
- **Bezpečnostní a hygienické normy** dle platných předpisů pro tuto věkovou kategorii – jsou dodržovány ve všech vnitřních i venkovních prostorách školy
- U těchto dětí je přizpůsoben **adaptační režim** jejich věku s velkou spoluprací rodiny
- Vzdělávání probíhá nejvíce nápodobou, stimulačním učením, vlastním prožitkem a hrou
- Učitelky využívají metodu přiměřenosti, upevňují pravidelný režim (pravidla a řád), navozují pocit bezpečí

Organizace vzdělávání dětí mladších tří let

- Vzdělávání dětí mladších tří let zajišťujeme ve třídě se sníženým počtem dětí (do 15 dětí), v prostorách s přímým vstupem ze zahrady a s vybavením určeným pro tuto věkovou kategorii

14. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- Jsou-li alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitelka mateřské školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu.
- Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.
- Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. –
- Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

15. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Evaluační systém

Evaluace v naší škole se uskutečňuje v oblastech:

- Naplňování cílů programu
- Kvalita podmínek vzdělávání
- Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- Práce pedagogů
- Výsledky vzdělávání
- Školní vzdělávací program

Evaluace probíhá v naší škole ve třech fázích

- Sběr informací
- Analýza informací
- Plán kroků do budoucna

Pedagogická diagnostika

- U vývoje dítěte respektujeme individuální posloupnost a časovost
- Vytváříme a pracujeme s diagnostickými archy s vypovídající hodnotou
- Diagnostiku dětí zaměřujeme na: Řeč, Samostatnost, Zrakové vnímání a paměť, Sluchové vnímání a paměť, Vnímání prostoru a času, Motoriku a grafomotoriku , Základní matematické úkoly, Sociální dovednosti a Hry
- Metody pedagogické diagnostiky v naší škole jsou: pozorování, rozhovor, anamnéza, metody ověřování vědomostí a dovedností, analýza výsledků činnosti a analýza úkolů, pedagogická dokumentace